

ת"פ 43256/05/21 - מדינת ישראל נגד מוחמד אמין בדר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 43256-05-21 מדינת ישראל נ' אמין בדר

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז י-ם (פלילי)
נגד הנאשם		מוחמד אמין בדר ע"י ב"כ עו"ד בדריה עותמאן

גזר דין

- ביום 19.9.2021 הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון ועל-יסוד הודאתו, בביצוע ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 1274(1), (2) ו-(3) בצירוף עם סעיף 25 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") וכן בהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 בחוק המוזכר.
- לפי החלק הכללי באישום המתוקן שהוגש במסגרת ההסדר, החל מיום 1.4.2021, במהלך חודש הרמדאן, התרחשו בארץ ובייחוד בירושלים, התפרעויות ותקיפות שכללו אלימות, זריקות אבנים וחפצים אל עבר אנשים וכלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודים, מתוך מניע גזעני, וכן התפרעויות ותקיפות על רקע לאומני נגד כוחות המשטרה והביטחון. החל מיום 10.5.2021 לאחר ירי רקטות מסיבי לעבר אזור ירושלים ועוטף עזה, החל מבצע צבאי "שומר החומות". בד בבד, המשיכו הפרות סדר כאמור לעיל ברחבי הארץ ובירושלים, בעוד האוכלוסייה האזרחית במדינת ישראל נתונה תחת מתקפת רקטות.
- על רקע האמור, ביום 11.5.2021 בשעה 12:30 או בסמוך לכך, התקרבו כעשרים מתפרעים ביניהם הנאשם, למחלף עין חמד על מנת להפר את הסדר הציבורי. שוטרים שהיו במקום החלו לרוץ לעברם על מנת להדוף אותם לכיוון הכפר עין נקובא (להלן: "הכפר"). בעקבות הדיפת השוטרים, נאספו המתפרעים וביניהם הנאשם בכיכר הכניסה לכפר והחלו להתפרע בכך שידו אבנים לעבר השוטרים (להלן: "ההתפרעות"). באותה העת, ידה הנאשם אבן ממרחק של כ-40 מטרים לעבר השוטרים. סמוך לאחר מכן, הוא נמלט עם מתפרעים נוספים מהמקום.
- אין הסכמות בין הצדדים לעונש. המאשימה ציינה בהודעה על הסדר הטיעון, כי תעתור לעונש של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי וקנס.
- בדיון מיום 19.9.2021 הוריתי על הגשת תסקיר של שירות המבחן. הצדדים טענו לפניי לעונש בדיון מיום 2.3.2022. המאשימה הודיעה כי אין ראיות לעונש. הנאשם הגיש שני מוצגים: מוצג נ/1 (צילום קבלה בגין תשלום שכר לימוד); מוצג נ/2 (התכתבות מסרונים במסגרת קבוצת קשר).

תסקיר שירות המבחן

- (6) כעולה מהתסקיר (בתמצית ותוך שמירה על צנעת הפרט), הנאשם בן 20, הוא בן למשפחה נורמטיבית. הוא סיים 12 שנות לימוד ונרשם ללימודים אקדמיים במכללה. נוכח האירוע מושא האישום ומעצר הבית שבו שהה, הוא נאלץ לדחות את תחילת לימודיו האמורים. הנאשם נעדר עבר פלילי וזו ההסתבכות הראשונה והיחידה שלו עם החוק. אשר לנסיבות האירוע, לדבריו, אותו יום הוא עשה את דרכו למגרש על מנת לשחק כדורגל עם חבריו. בדרכו לשם, עברו לידו קבוצת נערים משולהבים והוא הצטרף אליהם מתוך "סקרנות" ומתוך "לחץ חברתי". כאשר ראה כי מדובר בהפגנה בעלת אופי אלים, פנה לחזור לכפר. בהגיעו לכיכר, החלה התפרעות וזריקת אבנים כלפי שוטרים, וכן נשמעו קריאות מצד המשטרה. הכאוס שהיה הלחיץ אותו, ומבלי לחשוב, הוא נטל אבן וזרק אותה כאשר מיד לאחר מכן הוא התחרט על מעשהו.
- (7) התסקיר עמד על כך שהנאשם הוא בגיר צעיר שמצוי בשלב התפתחותי של גיבוש ועיצוב זהותו הבוגרת אך טרם הגיע לבשלות נפשית. לפי התרשמות השירות, במצבים מסוימים עלול הנאשם לפעול באופן אימפולסיבי לסיפוק מידי וללא חשיבה על מעשיו וזה מהווה גורם סיכון לרצידיביזם. לצד זאת, הוא בעל יכולות יציבות והסתגלות טובות, והא-ראיה לכך היא עמידתו בתנאים המגבילים בהם הוא נתון. הוא נעדר קווים עברייניים או אלימים מגובשים באישיותו והעבירה שבוצעה לא הייתה ממניע גזעני. בכל אופן, משפחתו תומכת בו ומציבה לו גבולות. אלה גורמי סיכוי לשיקום.
- (8) לאחר כל אלה, בהתחשב בכך שלדעת שירות המבחן ההליך הפלילי ותנאי מעצרו של הנאשם הציבו לפניו גבולות של המותר והאסור, לאור האפיק השיקומי, ממליץ התסקיר על השתתפות עונש שירות לתועלת הציבור בהיקף של 120 שעות לקבוצת אוכלוסייה נזקקת. כמו כן, מפאת גילו הצעיר, תוכניות לרכוש השכלה גבוהה והחשש שמא זה יפגע בתעסוקה ובלימודים שלו בעתיד, ממליץ התסקיר להימנע מהרשעה.

עיקרי טענות הצדדים

- (9) המאשימה עותרת להחמרה בענישה. היא סבורה כי ניסיון תקיפת כוחות הביטחון תוך ביצוע תפקידים ותוך ניצול מירבי של כוח אדם בתקופה מתוחה, חמורה יותר מתקיפה שבשגרה ויש לבטא חומרה יתירה זו גם במתחם העונש ההולם. לפי המאשימה, מתחם הענישה נע במנעד שבין 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים של מאסר מותנה וקנס. עוד טוענת המאשימה, כי אין לקבל את המלצת התסקיר להימנעות מהרשעה. בנסיבותיו של הנאשם, עותרת המאשימה למקמו בתחתית המתחם ולהטיל עליו 10 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה מותנית.
- (10) הנאשם - באמצעות באת-כוחו עו"ד ב' עותמאן - הדגיש שהוא על סף הקטינות ועל העונש שיוטל להלום נתון זה. הוא אדם נורמטיבי ולא הייתה לו הסתבכות עם החוק זולת זו מושא האישום. הוא עמד בתנאים המגבילים במלואם והביע חרטה וצער על מעשהו. כיום, הוא פעיל בקבוצת נוער יהודים-וערבים ששרים לשלום. הוא שהה במעצר מיום 13.4.2021 ועד יום 27.5.2021 ומאז ועד יום זה הוא שוהה בתנאי מעצר בית. ביחס לאירוע מושא האישום, זה התרחש ללא כל כוונה ומבלי שהוא יפגע באף שוטר. הנאשם היה לבוש בגדי שוער מאחר ופניו היו למשחק כדורגל עם חבריו. הוא נטל אחריות מלאה עוד

בחקירתו במשטרה. הנאשם גורס כי בנסיבות אלו, מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר מותנה עד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. הוא עותר לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה הן לעניין טיב העונש (של"צ) הן לעניין ביטול ההרשעה.

(11) בדיון מיום 2.3.2022 שמעתי גם את דברי הנאשם עצמו. הוא הביע חרטה על מעשהו. הסביר כי פעל מתוך לחץ. לא ידוע לו מדוע נהג כך, אך בכל מקרה, הוא הביע חרטה על מעשהו והבין שזו הייתה "הטעות של החיים" שלו אשר מצר עליה.

דיון והכרעה

(12) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(13) הערכים המוגנים: הפעלת אלימות היא מעשה אסור בדיון, פסול חברתית וגם מכוער, שפוגע בביטחון האישי והבסיסי של הקורבן, שלווה נפשו ושלמות גופו. חומרת העבירה עולה במורכבות שלה שעה שמדובר בתקיפת אנשי מדים תוך מילוי תפקידים לשמירה על ביטחון הציבור והסדר הציבורי. תקיפת שוטר, לרבות ניסיון לתקוף אותו, תוך שהוא ממלא את תפקידו הציבורי, היא גם פגיעה באושיות שלטון החוק. על כך נאמר: "מעשיהם של המערערים, שכללו איומים ותקיפה של שוטרים הממלאים תפקיד ציבורי על פי דין, הינם בבחינת התנהגות פלילית חמורה ושלוחת כל רסן אשר קוראת תיגר על אושיות שלטון החוק תוך התעלמות מופגנת מנורמות ההתנהגות הראויות שיש להקפיד עליהן" [ע"פ 8704/08 סמי הייב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.4.2009); ראו גם: 9878/09 מדינת ישראל נ' רמי מוסא (20.9.2010)].

(14) האיסורים שבעבירות בהן הורשע הנאשם, אם כן, באו להגן על שלום הציבור ושלמות גופם וביטחונם של אנשי כוחות הביטחון, וכן על הסדר הציבורי ושלטון החוק. אירועי התפרעות תוך ידיו אבנים או שימוש באמצעים נוספים ("נשק קר"), מחייב ענישה מחמירה ומרתיעה נוכח המסוכנות הגבוהה הגלומה במעשים אלה.

(15) נסיבות ביצוע העבירות: כפי שהודה בכך הנאשם, הוא השתתף בהתקהלות אסורה וזרק אבן אל עבר השוטרים, שלא פגעה בהם. האירוע התרחש על-רקע הפרות סדר ששטפו את רחבי הארץ, בעיקר בערים המעורבות ועל רקע המבצע הצבאי "שומר החומות". מעשהו של הנאשם הוא חמור, והחומרה עולה במורכבות שלה שעה שזה נעשה כאשר כוחות הביטחון היו בכוננות שיא ואולי אף על קצות גבולות היכולת שלהם נוכח הנסיבות החריגות שנוצרו, ואידך זיל גמור.

(16) על חומרת ידיו אבנים או אמצעים אחרים, גם אם זה אינו גורם לפגיעה בנפש, עמד בית המשפט העליון בע"פ 5590/16 איברהים נתשה נ' מדינת ישראל (17.1.2018), במילים אלו:

"הגם שהפגיעה בנפש לא התממשה בסופו של דבר, והנזק שנגרם ממעשיהם של המערערים ושותפיהם הסתכם בפגיעות ברכוש, אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשים, ובוודאי שאין לזקוף זאת לזכותם, כפי שביקשו באי כוחם לטעון. אף השימוש באמצעים פרימיטיביים כביכול, בהם זיקוקים, בקבוקי תבערה ואבנים, לצורך השגת מטרותיהם של המערערים, אינו מפחית מעוצמת הנזק שאמצעים אלו עלולים לחולל. ידיו אבנים ובקבוקי תבערה, ויריית זיקוקים, טומנים בחובם חומרה רבה, שכן הם עשויים לגרום פגיעות משמעותיות בגוף וברכוש, ואף לגרום לאבדן חיי אדם"

ראו גם: ע"פ 6931/16 מדינת ישראל נ' אחמד ברגיטי, פסקה 24 (5.6.2018).

(17) מדיניות הענישה הנהוגה: תוך השוואה למקרים בהם נדונו העבירות מושא האישום, לעתים בצירוף עבירות נוספות או דיון בעבירות קרובות, נראה כי ניכרת מגמה להחמרה בענישה תוך מתן דגש להרתעה מפאת העובדה לפיה, מעת לעת - לדאבון הלב - מתרגשים עלינו אירועי פורענות והפרות סדר, במיוחד בעיר ירושלים וסביבתה.

[ראו והשוו: ת.פ. (מחוזי - י-ם) 40553-07-21 מדינת ישראל נ' בהג'ל מסעוד (28.2.2022); ת.פ. (מחוזי - י-ם) 37131-02-19 מדינת ישראל נ' עבד אלקאדר דארי (12.9.2019) - ערעור עליו נדחה ביום 24.5.2020 (ע"פ 6216/19); עפ"ג (מחוזי - י-ם) 46457-01-16 מדינת ישראל נ' כרים אבו חדיר (18.2.2016); עפ"ג (מחוזי - י-ם) 15980-07-15 מדינת ישראל נ' אחמד עוויסאת (16.7.2015); ת.פ. (שלום - י-ם) 38861-10-19 מדינת ישראל נ' רמזי זענין (11.1.2022); ת.פ. (שלום - ת"א-יפו) 29883-05-21 מדינת ישראל נ' מוחמד חאיק (17.6.2021); ת.פ. (שלום - י-ם) 8040-03-17 מדינת ישראל נ' נאסר אברהים (10.6.2019); ת.פ. (שלום - י-ם) 46962-01-18 מדינת ישראל נ' חמזה חטיב (17.4.2018); ת.פ. (שלום - י-ם) 62819-05-17 מדינת ישראל נ' דיאנה שטרית (28.2.2018); ת.פ. (שלום - י-ם) 35471-11-15 מדינת ישראל נ' הדרה מחמוד (10.12.2017) - ערעור עליו נדחה, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אף היא נדחתה ביום 12.7.2018 (4770/18)].

(18) לאחר שנתתי את דעתי לכל האמור לעיל, קובע בזאת כי מתחם הענישה ההולמת ביחס לעבירות מושא האישום נע בין חצי שנה מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

(19) נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: הנאשם צעיר בגילו (בן 23). נעדר עבר פלילי וזו ההסתבכות הראשונה והיחידה שלו עם החוק. הוא נטל אחריות על מעשיו ללא הצורך בשמיעת עדים, על כל החיסכון בזמנם של הצדדים וזמנו של בית המשפט. למעשה, הוא נטל אחריות כבר במועד מסירת הודעתו במשטרה. הן בתסקיר הן בדיון לפניי, הנאשם הביע חרטה על מעשהו וגילה מודעות כי זו התנהגות פסולה. נתתי את דעתי בהקשר זה גם לאמור בתסקיר לפיו פעל הנאשם שלא על רקע גזעני ונתתי את דעתי לכך שהוא בקבוצת זמר שמסלבת ערבים ויהודים. התסקיר עמד על כך שהנאשם לא גילה קווים עברייניים ולכן הוא בא בהמלצה חיובית. לצד זאת, התסקיר גם עמד על כך שקווי האישיות הנפשיים של הנאשם טרם הבשילו ולכן קם חשש שלצורך הגשמת סיפוק

מידי, הוא יפעל באופן אימפולסיבי ומכאן החשש לחזרתיות לביצוע מעשה פלילי.

(20) עוד לעניין השיקולים לקולא בגזירת העונש, נתתי את דעתי לכך שמדובר בהרשעה בעבירת ניסיון, וכן נתתי את דעתי לכך שלמעלה משנה שווה הנאשם בתנאי מעצר בית והוא עומד בתנאים המגבילים.

(21) בנסיבות אלו, בהתחשב בכל האמור, אני סבור כי נכון למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם שהצבעתי עליו.

(22) ביטול ההרשעה: לאחר שנתתי את דעתי לטיעוני הצדדים בנושא זה, לא מצאתי לקבל את עתירת הנאשם. אנמק.

(23) לפי ההלכה הפסוקה אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה. שנית - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה [רע"פ 547/21 יקטירינה סיטניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 לישי ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)]. הלכה זו - והידועה כהלכת כתב - מקורה פסק הדין בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). כיום, מקור הסמכות קבוע בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 וגם בסעיף 71א(ב) בחוק העונשין. בכל אופן, דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה שבגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינה הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים [ע"פ 8169/20 חיים שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021), פסקה 2 לחוות דעתו של המשנה לנשיאה, כבוד השופט נ' הנדל].

(24) לדידי, שני התנאים אינם מתקיימים. תחילה לתנאי הראשון, ההגנה לא הניחה תשתית עובדתית מבוססת שמצביעה על נזק קונקרטי שעלול להתרחש ככל שההרשעה תיוותר על כנה. כך למשל: האם יופסקו לימודי הנאשם עקב הותרת הרשעתו, האם יסולק מעבודתו, האם לא יתקבל לעבודה מסוימת לנוכח ההרשעה, וכו'. נכון, קיומה של ההרשעה, ולבטח בהינתן גילו הצעיר של הנאשם, עלולה להיות לה השפעה על הדימוי העצמי שלו, אך על העותר לביטול הרשעה להצביע על נזק קונקרטי. לא התרשמתי כי נסתם הגולל לפני הנאשם להשלים את לימודיו וחזקה כי כל מעסיק פוטנציאלי בעתיד, "ישפוט" אותו לפי הכשרתו, יכולותיו המקצועיות והישגיו, והתאמתו לתפקיד אליו הוא מועמד וכי ההרשעה כשלעצמה לא תהווה מכשול בפני העסקתו.

(25) גם התנאי השני לא מתקיים. ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והתפרעות, אינן עבירות קלות ולבטח שלא כך הדבר בהינתן רקע ההתרחשויות כפי שפורטו בכתב האישום. מגמת הפסיקה כאמור היא ענישה מחמירה, בין היתר, לצורך העברת מסר מרתיע בפני הישנות מקרים כגון-דא. בנוסף, עבירת תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, כידוע, לצדה קבע המחוקק ענישה מזערית של שלושה חודשים. נסיבות אלו אף הן מצדיקות את עתירת ההגנה בנדון.

(26) על הצורך בענישה מרתיעה, בעפ"ג (מחוזי - ים) 15980-07-15 מדינת ישראל נ' אחמד עוויסאת (16.7.2015), ובנסיבות דומות למקרה לפנינו, נפסק כהאי לישנא:

"המשיב הנו כבן 22, וכאמור, אין בעברו הרשעות קודמות. אלה נקודות זכות העומדות לו. אולם, באירועים ממין אלה, נאשמים רבים עברם נקי, חלקם קטינים, ולעיתים מורשעים בדין לאחר שהודו במיוחס להם וחסכו זמן שיפוטי יקר, כפי שהיה בענייננו. מנגד, מדובר באירועים בהם מותקפים שוטרים אך בשל מילוי תפקידם כדין, על ידי המון פורע המשליך לעברם אבנים, ובתקופה האחרונה נוספו זיקוקים המכוונים לעברם. השוטרים, האמונים על בטחון הציבור והאמורים לשמור על זכויות הציבור, נחשפים לסכנה של ממש, ועל כן האינטרס הציבורי דוחק נסיבות אישיות. כפי שאיזכרה המערערת, פגיעות מסוג כזה צריכות להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות. האינטרס הציבורי מחייב שוטרים יוכלו למלא תפקידם ללא מורא ופחד, מדיניות של ענישה מכבידה ומרתיעה בגין אלימות כנגד שוטרים משרתת אינטרס זה ועל כן היא ראויה (ראה ע"פ 5214/13 הנ"ל). לכך יש לצרף דברים שנאמרו בע"פ 9878/09 לפיהם במדינתנו מוטלים על המשטרה תפקידים ומגוונים ונדמה כי אף גוף משטרי לא נאלץ להתמודד אל מול אתגרים או קשיים כפי אלה הניצבים לפני משטרת ישראל. כל אלה מחייבים ענישה מחמירה וקפדנית כלפי אלה המבקשים לפגוע בשוטרים הממלאים את תפקידם כדין, במיוחד באירועים בהם נעשה שימוש באבנים, זיקוקים או חפצים אחרים"

(ההדגשה אינה במקור)

(27) בית המשפט ער להמלצת שירות המבחן לעניין השתת של"צ בלבד והימנעות מהרשעה. כידוע, המלצה זו אינה מחייבת את בית המשפט. בחינת שירות המבחן היא שיקומית בעיקרה שעה שבית המשפט רואה את התמונה הרחבה, זכויות הקורבן (ככל שיש), הערכים המוגנים שנפגעו והאינטרס הציבורי. אמנם להמלצת שירות המבחן יש משקל במסגרת כלל השיקולים הרלבנטיים בנושא זה [השוו: רע"פ 8215/16 אברהם יצחק נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (29.3.2017)], אך כאמור, "עמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית-המשפט בבואו לגזור את דינו של נאשם - לעיתים יאמץ בית-המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל" [רע"פ 7257/12 גדעון סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (18.10.2012)]. במקרה לפנינו, המלצת שירות המבחן אל מול חומרת העבירות, אינן יכולות לדור יחד.

סיכום

(28) לאור האמור, משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) שישה חודשי מאסר בפועל. מאותה תקופה תנוכה תקופת מעצרו של הנאשם במסגרת הליך זה, מיום 13.4.2021 ועד יום 27.5.2021 (הכל לפי נתוני שב"ס). את היתרה ניתן לרצות בעבודות שירות ככל שהנאשם ימצא מתאים לכך. בהתאם לכך הממונה על עבודות השירות יגיש חוות דעת

עמוד 6

עד יום 14.7.2022.

(ב) חמישה חודשי מאסר, שירוצו ככל שהנאשם יעבור אחת מן העבירות בהן הורשע, תוך שלוש שנים מיום סיום ריצוי עונש המאסר בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"ב, 12 יוני 2022, בהעדר הצדדים.